

บทที่ 1

บทนำ

1.1 หลักการและเหตุผล

โรงเรียนห้างฉัตรวิทยา อำเภอห้างฉัตร จังหวัดลำปาง เป็นโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาลำปางเขต 1 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ เปิดสอนนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ตั้งแต่ปีการศึกษา 2517 ปัจจุบันมีนักเรียน 905 คน และมีบุคลากรรวม 51 คน

ภาระหน้าที่หลักของโรงเรียนคือการพัฒนาให้นักเรียนให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความสามารถ มีคุณธรรม จริยธรรม และมีวิถีชีวิตที่เป็นสุขตามที่สังคมมุ่งหวัง โดยผ่านกระบวนการทางการศึกษา นอกจากการดำเนินการด้วยการส่งเสริมสนับสนุนนักเรียนแล้ว การป้องกันและการช่วยเหลือแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับนักเรียนก็เป็นสิ่งสำคัญประการหนึ่งของการพัฒนา เนื่องจากสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ทั้งด้านการสื่อสารและเทคโนโลยีต่างๆซึ่งนอกจากจะส่งผลกระทบต่อเด็กนักเรียนในเชิงบวกแล้ว ในเชิงลบก็มีปรากฏเช่นกัน เช่นปัญหาเศรษฐกิจ ปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติดโดยเฉพาะในหมู่เยาวชนในสถานศึกษา ปัญหาครอบครัวซึ่งก่อให้เกิดความทุกข์ ความเครียด ความวิตกกังวล และการปรับตัวของเยาวชนซึ่งเป็นไปไม่เหมาะสม หรืออื่นๆที่เป็นผลเสียทั้งต่อสุขภาพกายและสุขภาพจิต อันจะส่งผลไปถึงความสำเร็จในการดำเนินชีวิตในอนาคตของนักเรียนด้วย

จากภาระหน้าที่ของโรงเรียนดังกล่าวมาข้างต้นประกอบกับนโยบายของกรมสามัญศึกษา (สังกัดเดิม) ที่ต้องการให้สถานศึกษาในสังกัด ดำเนินการเกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีการทำงานเป็นระบบ มีความชัดเจน มีการประสานความร่วมมือของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายทั้งในโรงเรียนและนอกโรงเรียน รวมทั้งมีวิธีการกิจกรรมและเครื่องมือต่างๆที่มีคุณภาพในการช่วยเหลือนักเรียน ซึ่งการดำเนินการในขั้นต้นของการปฏิบัติของบุคลากรครูทุกคนที่เกี่ยวข้องในฐานะที่เป็นครูที่ปรึกษานั้นมีเอกสารที่ต้องใช้ในการรวบรวมข้อมูล การจัดทำกับข้อมูลเพื่อการวิเคราะห์ การคัดกรองนักเรียนมากมาย ยุ่งยาก และได้ผลการวิเคราะห์การคัดกรองนักเรียนดังกล่าวล่าช้าและมีโอกาสเกิดข้อผิดพลาดบกพร่องได้สูงมาก

การศึกษาค้นคว้าอิสระของผู้เขียนตามหัวข้อที่เสนอนี้ ต้องการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ซึ่งจะเป็นเครื่องมืออำนวยความสะดวกแก่บุคลากรครูทุกคนที่เกี่ยวข้อง ในฐานะที่เป็นครูที่ปรึกษานักเรียนเพื่อสามารถดำเนินงานการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนให้เป็นไป

อย่างมีระบบ มีกระบวนการทำงาน มีหลักฐานการปฏิบัติงาน มีเทคนิค วิธีการที่มีประสิทธิภาพ และตอบสนองวัตถุประสงค์ ของโรงเรียนตลอดจนนโยบายของกรมสามัญศึกษา ดังกล่าวข้างต้น

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนห้างฉัตรวิทยา จังหวัดลำปาง

1.3 ขอบเขตและวิธีการศึกษา

(1) ขอบเขตการศึกษา จะประกอบด้วยระบบต่างๆ ดังนี้

- 1) การจัดทำระบบสำหรับการรักษาความปลอดภัย ในการกำหนดสิทธิ์การเข้าถึง ข้อมูลของผู้ใช้โดยแบ่งเป็น ระบบงานแบ่งผู้ใช้ออกเป็น 5 กลุ่ม คือ
 1. ผู้บริหารโรงเรียน
 2. ผู้ดูแลระบบ
 3. ครูที่ปรึกษา
 4. นักเรียน
 5. ผู้ปกครองนักเรียน

ผู้ใช้ระบบสามารถค้นหาประวัติทะเบียนนักเรียน ผลการเรียนของนักเรียน ออกรายงาน ภาพรวมของนักเรียนกลุ่มเสี่ยงที่ต้องได้รับการดูแลช่วยเหลือในแต่ละระดับชั้น และแต่ละปีการศึกษา

- 2) การจัดทำระบบเกี่ยวกับการแสดงผลทะเบียนประวัติ หรือเพื่อให้ครูที่ปรึกษา ทราบข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานนักเรียนตามทะเบียนบ้าน ที่อยู่ปัจจุบัน ผู้ปกครอง ประวัติการศึกษา หมายเลขประจำตัวประชาชน
- 3) การจัดทำระบบเกี่ยวกับการแสดงผลการเรียน ในแต่ละภาคเรียน หรือปีการศึกษา ที่ผ่านมา
- 4) การจัดทำระบบเกี่ยวกับการประมวลผลเพื่อประเมินพฤติกรรมเด็กรายบุคคล เพื่อนำไปใช้ในการคัดกรองนักเรียนด้านพฤติกรรมการปรับตัว เพื่อจัดกลุ่มนักเรียน เป็น 2 กลุ่มคือ กลุ่มปกติ และกลุ่มเสี่ยง / มีปัญหา ซึ่งโรงเรียนโดยครูที่ปรึกษา ต้องนำไปเป็นข้อมูลประกอบวางแผนให้การช่วยเหลือ ป้องกันหรือแก้ไขปัญหาดูแลตามแต่กรณี
- 5) การจัดทำระบบสำหรับรายงานข้อมูล

1. การจัดทำระบบสำหรับการค้นหาข้อมูล
2. การค้นหาข้อมูลตามเลขประจำตัวนักเรียน ชื่อนักเรียน นามสกุลนักเรียน
3. รายงานประวัติทะเบียนนักเรียน
4. รายงานผลการเรียนของนักเรียนในภาคเรียน / ปีการศึกษาที่ผ่านมา
5. รายงานสรุปการคัดกรองนักเรียนเป็นรายบุคคล/ห้องเรียน แยกตามครูที่ปรึกษา
6. รายงานการค้นหาข้อมูลนักเรียนกลุ่มเสี่ยงทั้งหมด จำแนกตามครูที่ปรึกษา
7. รายงานสรุปผลการคัดกรองนักเรียนกลุ่มเสี่ยงของชั้น/ห้องเรียน โดยครูที่ปรึกษา
8. รายงานบันทึกสรุปรายงานผลการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูที่ปรึกษาต่อผู้บริหาร
9. รายงานสรุปภาพรวมนักเรียนกลุ่มเสี่ยง จำแนกตามระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลาย และรวมทั้งโรงเรียน
10. รายงานสรุปภาพรวมแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงนักเรียนกลุ่มเสี่ยง

หมายเหตุ การรายงานข้อมูลของระบบฯ สามารถรายงานทั้งบนจอภาพและสามารถพิมพ์ออกทางเครื่องพิมพ์ได้

- 6) การจัดทำระบบสำหรับการ บันทึกเพิ่ม ลบ ปรับปรุงข้อมูล ฐานข้อมูลการประเมินพฤติกรรมนักเรียน (SDQ) จากผู้ใช้ทั้ง 3 กลุ่ม นักเรียนประเมินตนเอง ครู และผู้ปกครองประเมินนักเรียน
- 7) การประเมินระบบ โดยการใช้แบบสอบถามกลุ่มผู้ใช้ระบบ ได้แก่ผู้บริหาร และครูที่ปรึกษา

(2) วิธีการศึกษา มีขั้นตอนในการศึกษา ดังนี้

- 1) ศึกษาค้นคว้าและเก็บรวบรวมข้อมูล
- 2) ศึกษาความต้องการของผู้ใช้ระบบ
- 3) วิเคราะห์และสร้างต้นแบบ
- 4) ติดตั้งและทดสอบการทำงานในส่วนต่าง ๆ
- 5) พัฒนาระบบโดยเน้นส่วนติดต่อผู้ใช้ ที่สะดวกต่อการใช้งาน
- 6) จัดทำเอกสารประกอบ
- 7) นำเสนองานการค้นคว้าแบบอิสระ

1.4 ประโยชน์ที่จะได้รับ

- (1) ได้ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนห้างฉัตรวิทยา จังหวัดลำปาง
- (2) ครูที่ปรึกษาและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง มีเครื่องมือที่เป็นเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อใช้ในการจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีประสิทธิภาพและเชื่อถือได้

1.5 สถานที่ที่ใช้ในการดำเนินการศึกษาและรวบรวมข้อมูล

- (1) โรงเรียนห้างฉัตรวิทยา จังหวัดลำปาง
- (2) บัณฑิตศึกษาสถาน มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

1.6 เครื่องมือที่ใช้

(1) ซอฟต์แวร์

- 1) ไมโครซอฟต์วินโดวส์ เอ็กซ์พี เป็นระบบปฏิบัติการสำหรับเครื่องคอมพิวเตอร์
- 2) พีเอชพีเป็นภาษาโปรแกรมที่ใช้ในการพัฒนาโปรแกรมระบบดูแลนักเรียน
- 3) มายเอสคิวแอล เป็นภาษาโปรแกรมที่ใช้ในการสร้างและจัดการฐานข้อมูล
- 4) อาปาเช่ เป็นโปรแกรมเว็บเซิร์ฟเวอร์

(2) ฮาร์ดแวร์

1) ด้านผู้ใช้งาน (Client)

1. เป็นเครื่องคอมพิวเตอร์ส่วนบุคคล หน่วยประมวลผลกลาง(CPU) รุ่น เอเอ็มดี ดูรอน 850 เมกะเฮิร์ตซ์
2. หน่วยความจำหลัก (RAM) 128 เมกะไบต์
3. หน่วยความจำสำรอง (Hard Disk) 20 จิกะไบต์
4. จอภาพ (Monitor) 17 นิ้ว สี
5. เครื่องพิมพ์(Printer) แบบอิงค์เจต ยี่ห้อ ฮิวเลตต์แพ็คเกจการ์ด รุ่นเดสก์เจต 845 C

2) ด้านเครื่องแม่ข่าย (Server)

1. เป็นเครื่องคอมพิวเตอร์ส่วนบุคคล หน่วยประมวลผลกลาง (CPU)รุ่น เอเอ็มดี ดูรอน 850 เมกะเฮิร์ตซ์
2. หน่วยความจำหลัก (RAM) 128 เมกะไบต์
3. หน่วยความจำสำรอง (Hard Disk) 40 จิกะไบต์
4. จอภาพ (Monitor) 17 นิ้ว สี